

**İNSAN HAKLARINI VE ANA HÜRRİYETLERİ KORUMAYA
DAİR SÖZLEŞMEYE EK ÖLÜM CEZASININ KALDIRILMASINA
İLİŞKİN 6 NUMARALI PROTOKOL***
(STRASBOURG, 28 Nisan 1983)

Çeviren : Turgut TARHANLI**

Roma'da 4 Kasım 1950'de imzalanan İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme (bundan böyle "Sözleşme" olarak yer verilecektir)'ye ilişkin bu Protokolü imzalayan Avrupa Konseyi üyesi Devletler, Avrupa Konseyi üyesi birçok Devlette meydana gelen ölüm cezasının kaldırılması lehinde bir genel eğilimin ifadesi olan gelişmeyi gözönünde bulundurarak;

Aşağıda gösterildiği gibi anlaşmaya varmışlardır :

Madde 1

Ölüm cezası kaldırılacaktır. Hiç kimse bu tür cezaya mahkûm veya tâbi tutulmayacaktır.

Madde 2

Bir Devlet, kendi hukukuna savaş veya yakın savaş tehdidi süresi içinde işlenen fiiller hususunda ölüm cezasını öngören kural koyabilir; böyle bir ceza sadece kanuna ve onun hükümlerine uygun olarak verilmiş durumlarda uygulanacaktır. Devlet Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne bu kanunun ilgili hükümlerini bildirecektir.

Madde 3

Bu Protokolün hükümlerine muhalefet Sözleşme'nin 15 inci maddesi uyarınca olacaktır.

Madde 4

Bu Protokolün hükümlerine ilişkin bir çekiince Sözleşme'nin 64 üncü maddesi uyarınca konulabilir.

Madde 5

1. Her Devlet imza sırasında veya onay, kabul ya da uygun bulma belgesini tevdi ettiği zaman bu Protokol'ün uygulanacağı ülke veya ülkeleri bildirebilir.

2. Her Devlet daha sonra, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne hitap eden bir deklârasyon ile, bu Protokol'ün uygulanmasını deklârasyonda belirtilen başka bir ülkeye şâmil kılabilir. Protokol bu ülke bakımından deklârasyonun Genel Sekreter tarafından alındığı tarihten sonraki ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

3. Bundan önceki iki paragraf uyarınca yapılan bir deklârasyon, bu deklârasyonda belirtilen ülke bakımından, Genel Sekreter'e gönderilen bildirim ile geri alınabilir.

Madde 6

Bu Protokol'ün madde 1'den 5'e kadar olan hükümleri Taraf Devletler arasında Sözleşme'ye ek maddeler olarak kabul edilecek ve Sözleşme'nin tüm hükümleri buna uygun olarak uygulanacaktır.

* *Metin için bkz.: Protocol No. 6 to the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms concerning the Abolition of the Death Penalty, Council of Europe - Legal Affairs No. of Treaty: 114. Protokolü imzalayıp, henüz onaylamamış Konsey üyesi Devletler: Avusturya, Belçika, Danimarka, Federal Almanya, Fransa, Hollanda, İspanya, İsveç, İsviçre, Lüksemburg, Norveç, Portekiz. Protokolü henüz imzalamamış Konsey üyesi Devletler: Birleşik Krallık, İrlanda, İtalya, İzlanda Kıbrıs, Lihtenştayn, Malta, Türkiye, Yunanistan. Council of Europe - Legal Affairs, Chart Showing Signatures and Ratifications of Council of Europe Conventions and Agreements, 1 May 1983, s. 19. Bu Protokol, uluslararası hukukta, ölüm cezasını yasaklayan ilk belgedir. Bkz.: Council of Europe-Directorate of Press and Information, I (83) 29, 28.4.83, s. 2.*

** *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Araştırma Görevlisi*

Madde 7

Bu Protokol, Sözleşme'yi imzalayan, Avrupa Konseyi üyesi Devletlere imzaya açılacaktır. Protokol zorunlu olarak onaylanacak, kabul edilecek veya uygun bulunacaktır. Avrupa Konseyi üyesi bir Devlet, aynı zamanda veya önceden, Sözleşme'yi onaylamaksızın bu Protokolü onaylayamaz, kabul edemez ya da uygun bulamaz. Onay, kabul veya uygun bulma belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne tevdi edilecektir.

Madde 8

1. Bu Protokol Avrupa Konseyi üyesi beş Devletin Madde 7 hükümlerine uygun olarak Protokol ile bağlı olduklarına ilişkin iradelelerini beyan ettikleri tarihten sonraki ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

2. Protokol ile bağlı olma iradesini sonradan beyan eden bir üye Devlet bakımından, Protokol onay, kabul ya da uygun bulma belgesinin tevdi edildiği tarihten sonraki ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde 9

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri,

- her imzalamayı;
- her onay, kabul ya da uygun bulma belgesinin tevdi edildiğini;
- bu Protokol'ün madde 5 ve 8 uyarınca yürürlüğe girdiği her tarihi;
- bu Protokolü ilgilendiren her işlem, bildirim veya muhaberatı,

Konsey üyesi Devletlere bildirecektir.

HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA YABANCI ÜLKELERDE (ADLİ VE ADLİ OLMAYAN EVRAKIN) TEBLİGAT YAPILMASI

Dr. Mustafa T. YÜCEL*

TÜRKİYE'nin taraf olduğu ikili ve çok taraflı Sözleşmeler çerçevesinde ilgili ülkelerin alfabetik dizini aşağıya çıkarılmıştır :

ÜLKE İSMİ	İKİ TARAFLI	ÇOK TARAFLI	
		civil proce. Lahey 1954	service abroad Lahey 1965
Almanya (AFC)	X	X	X
Avustralya	X		
Avusturya	X	X	
U.S.A.			X
Barbados			X
Belçika		X	X
Bulgaristan	X		
Botswana			X
Berlin(Land Berlin)			X
Çekoslovakya	X	X	X
Fas	X		

* Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

ÜLKE İSMİ	İKİ TARAFLI	ÇOK TARAFLI	
		civil proce. Lahey 1954	service abroad Lahey 1965
Fiji	X		
Danimarka		X	X
Finlandiya		X	X
Fransa		X	X
Gibraltar			X
Hollanda		X	X
Irak	X		
İngiltere	X		X
İran	X		
İsrail		X	X
İsviçre	X	X	
İsveç		X	X
İtalya	X	X	X
İspanya		X	
Japonya		X	X
Lesotho Krallığı	X		
Lübnan		X	
Lüksemburg		X	X
Macaristan	X	X	
Malawı			X
Mısır			X
Norveç		X	X
Polonya		X	
Portekiz		X	X
Pakistan	X		
Romanya	X		
Sovyet S.C.B.		X	
Surinam		X	
Swaziland	X		
Şeyssel			X
Ürdün	X		
Vatikan		X	
Venezüella		X	
Yugoslavya	X	X	